నాస్తికుని జీవితం

గోరా

వల్లభనేని కాశీవిశ్వనాథం

Title *: Gora - Nastikuni Jeevitam*
Author *: Vallabhaneni Kashiviswanatham*
: ATHEIST CENTRE

నాస్తిక కేంద్రం : మొదటి ముద్రణ, 1964
రెండవ ముద్రణ, 1980
మూడవ ముద్రణ, 1993

వెల : **150/-**

ముద్రణ
వాసవ్య బుక్‌హౌస్
నాస్తిక కేంద్రం, విజయవాడ.
ఫోన్ నెం: 0866 – 2472330

విషయసూచిక

- ప్రచురణ కర్తల మాట 6
- నిర్మాణాత్మక నాస్తికత్వం 7
- రెండవ ముద్రణకు పీఠిక 9
- గోరా 11
- జననం – బాల్యం 13
- విద్యార్థి జీవితం – వివాహం 17
- ఉపాధ్యాయ వృత్తి ప్రారంభం – జీవితంలో తొలి అనుభవాలు 21
- కొలంబో ఉద్యోగం : జిజ్ఞాస – అన్వేషణ 26
- మతంపై తిరుగుబాటు 33
- సోషలిస్టు ప్రయోగం 46
- బందరు రాక: నూతన కాలేజీకై కృషి 51
- నాస్తిక ప్రచారం 56
- ఉద్యోగమా ? ఆదర్శమా? 73
- ముదునూరు రాక – గ్రామసేవా కార్యక్రమాలు 77
- 'నాస్తికత్వం' ప్రచురణ: 1942 ఉద్యమం 85
- గాంధీజీతో పరిచయం 96
- విజయవాడ రాక : 'సంఘం' పత్రిక 108
- ఆర్థిక సమతా ఉద్యమం 117
- సర్వోదయ ఉద్యమం, దేశవ్యాప్త పర్యటన 132
- మంత్రులు మన నౌకర్లు 137
- ఎన్నికలు 155
- ప్రపంచ పర్యటనలు 157
- పంది – గోమాంస కార్యక్రమం 160
- నాస్తికత్వం సంపూర్ణ రూపం 162
- గోరా కుటుంబం 168
- నిరంతర ఆశావాది 173
- ఆధునిక నాస్తికోద్యమ నిర్మాత 177
- గోరాకు నివాళులు 182
- ఫొటోలు 201

విద్యార్థి జీవితం - వివాహం

1913లో వేంకట సుబ్బారావుగారు కాకినాడ చేరిన తర్వాత పర్లాకిమిడిలోని తన పిల్లలను కూడా తీసుకువచ్చారు. 1913లో గోరా పిఠాపురం రాజా కాలేజీ హైస్కూలులో ఒకటవ ఫారంలో చేరారు. వరసగా చదువుతూ 1919లో స్కూలు ఫైనలు పరీక్షకు వెళ్ళారు. కాని ఆ సంవత్సరం ప్యాస్ కాలేదు. మరుసటి సంవత్సరం 1920లో స్కూలు ఫైనలు ప్యాసై పి.ఆర్. కాలేజీలో ఇంటర్‌మీడియట్‌లో జీవశాస్త్రం ప్రధాన విషయంగా తీసుకుని చేరారు.

ఆంధ్రదేశంలో బ్రహ్మసమాజానికి కాకినాడ కేంద్రంగా ఉండేది. గోరా హైస్కూలులో చదువుకునే రోజుల్లో శ్రీ రఘుపతి వెంకటరత్నం నాయుడు గారు కాలేజీ ప్రిన్సిపాలుగా ఉండేవారు. అయితే గోరా కాలేజీ తరగతులకు వచ్చేసరికి క్రమశిక్షణకు ఖ్యాతిగాంచిన డాక్టర్ వేమూరి రామకృష్ణారావుగారు ప్రిన్సిపాలు అయ్యారు.

గోరా హైస్కూలులో చదువుతున్న రోజులలోనే గాంధీజీ దక్షిణాఫ్రికా నుంచి భారతదేశం వచ్చి స్వరాజ్యోద్యమానికి కాంగ్రెసును సంఘటిత పరుస్తున్నారు. వేంకట సుబ్బారావు గారు సరళ హృదయుడు, ఉదారస్వభావుడు కావడంచేత జాతీయోద్యమ ప్రభావానికి లోనయ్యారు. గోరాకు దేశభక్తి గురించి, తిలక్, అనీబిసెంటు, గాంధీ నాయకత్వం గురించి స్వయంగా చెప్పేవారు. జాతీయోద్యమానికి సుబ్బారావు గారు సానుభూతిపరుడుగా తయారయ్యారు.

గోరా కాలేజీలో ప్రవేశించిన వెంటనే సహాయనిరాకరణోద్యమం ప్రారంభమైంది. నూనూగుమీసాల నవయౌవనం. జాతీయ భావాలు అప్పటికే చొరబడ్డాయి. దానితో కాలేజీని వదలిన మరికొంతమందితో పాటు గోరా కూడా సహాయ నిరాకరణోద్యమంలో

పాల్గొన్నారు. అదే సమయంలో గోరా తండ్రియగు వేంకట సుబ్బారావు గారు కాంగ్రెసుకు 2 బస్తాల ధాన్యం విరాళంగా యిచ్చారు. ఇంకేముంది? సుబ్బారావు గారు కొంతకాలం వరకూ ఉద్యోగంలోంచి సస్పెండు చేయబడ్డారు. తర్వాత ఆయన తిరిగి ఉద్యోగంలోనికి తీసుకోబడ్డారు. ఇటు సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమంలో పాల్గొన్న విద్యార్థులలో కొద్దిమందిని మాత్రమే ప్రభుత్వం అరెస్టు చేసింది. ఊరిలోని పెద్దలు, సంరక్షకులు, అధ్యాపకుల కృషి ఫలితంగా మిగిలినవారిలో చాలామంది తిరిగి కాలేజీలో చేరారు. గోరా కూడా వారిలో ఒకరు.

కాకినాడ కాలేజీలో విద్యార్థిగా ఉన్నప్పుడు గోరాని ఎక్కువ ప్రభావితం చేసినవారు జీవశాస్త్ర ఆచార్యులు శ్రీ ఆర్.వి. శేషయ్య గారు. శేషయ్య గారు గొప్ప ఆదర్శవాది. చక్కని విద్యావేత్త. విద్యార్థులను భావిపౌరులుగా మలచుటలో ఆయన చాలా శ్రద్ధ తీసుకునేవారు. 1922లో గోరా జీవశాస్త్రం ప్రధాన విషయంగా ఇంటర్ ప్యాసైనారు.

ఇంటర్ ప్యాసైన వెంటనే గోరా వివాహం ఆ వేసవిలోనే జరిగింది. గోరా ఉన్నతవిద్యకు మద్రాసు వెళ్ళబోతున్నారు. అప్పుడు వెంటనే వివాహం చేసుకోవాలనే ఉద్ధేశ్యం ఆయనకు లేదు. ఇంతలోనే విచిత్రమైన సంఘటన జరిగింది. శ్రీ పోడూరి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు, వేంకటసుబ్బారావుగారు విజయనగరంలో బాల్యస్నేహితులు, సహపాఠకులు. 1922 ఆ వేసవిలో ఆకస్మాత్తుగా ఇద్దరు మిత్రులూ కాకినాడలో రోడ్డుమీద కలుసుకున్నారు. చాలాకాలానికి తిరిగి కలుసుకున్నందున మిత్రులిద్దరూ కుశలప్రశ్నలు వేసుకున్నారు. సుబ్బారావుగారు నరసింహారావు గార్ని తన ఇంటికి తీసుకుని వచ్చారు. ఇలా కాకినాడ వచ్చిన పని ఏమని అడిగారు. దానిపై నరసింహారావుగారు తన కుమార్తె సరస్వతికి సంబంధాలు చూచుటకు వచ్చామన్నారు. అమ్మాయికి 11 ఏళ్ళు. అప్పుడే ఇంటరు ప్యాసై, పై చదువులకు పోనున్న తన కుమారునికే ఆ సంబంధం చేసుకుంటే బాగుండుననిపించింది సుబ్బారావుగార్కి. ఈ సంబంధంతో బాల్యస్నేహితులు వియ్యమందుతారు. ఇద్దరూ సంతోషించారు. పెళ్ళిచూపులయ్యాయి. కట్నాలు–కానుకలుగా ఆడపెళ్ళివారు వెయ్యి రూపాయలు ఇచ్చేట్లు నిశ్చయించుకున్నారు.

నరసింహారావుగారు విజయనగరం రాజాగారి కొలువులో పనిచేసేవారు. తనవెంట కూతురిని కూడా అప్పుడప్పుడు రాజాగారి వద్దకు, మహారాణి గారి వద్దకూ తీసుకుని వెళుతూ ఉండేవారు. ఈ విధంగా మహారాణీ గార్కి సరస్వతి యెడల అభిమానం, వాత్సల్యం ఏర్పడ్డాయి. తన వాత్సల్యం చూరగొన్న సరస్వతికి వివాహ సంబంధం నిశ్చయమైనదని తెలియగా మహారాణీగారు చాలా సంతోషించారు. వరుని గురించి

మతంపై తిరుగుబాటు

1928 జూన్ మాసాంతానికి గోరా కొలంబో నుంచి కాకినాడ వచ్చారు. తమ కుమారుడు తిరిగి తమవద్దకే వచ్చినందుకు తల్లిదండ్రులు, తమ కాలేజీ పూర్వవిద్యార్థే ఇప్పుడు ఆచార్యునిగా వచ్చినందుకు ప్రిన్సిపాలు, కాలేజీ అధికారులు సంతోషించారు. గోరాయే కాకుండా జర్మనీలో వృక్షశాస్త్రంలో డాక్టరేటు తీసుకొన్న ఉప్పల లక్ష్మణరావుగారు కూడా ఆ సంవత్సరమే కాకినాడ కాలేజీకి రావడం జరిగింది. ఇది కాకినాడ కాలేజీ గర్వించదగిన విషయం.

వృక్షశాస్త్రంలో మొట్టమొదట ఎం.ఏ.పట్టా తీసుకున్న ఆంధ్రులు, బందరు జాతీయ కళాశాల స్థాపకులు కీ.శే.శ్రీ కోపల్లె హనుమంతరావు. శ్రీ హనుమంతరావు తర్వాత సుమారు పాతిక సంవత్సరాల అనంతరం వృక్షశాస్త్రములో ఉన్నత విద్య నభ్యసించిన ఆంధ్రులు ఉప్పల లక్ష్మణరావు, గోరా. హనుమంతరావు, గోరా మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలలో చదివి ఎం.ఏ.పట్టా తీసుకోగా, లక్ష్మణరావు ఇంగ్లాండులోని ఎడింబరో విశ్వవిద్యాలయంలో ఎం.ఏ. పట్టా పుచ్చుకున్న తర్వాత జర్మనీలోని ట్యూబింగెన్ విశ్వవిద్యాలయం నుంచి డాక్టరేటు తీసుకున్నారు. వృక్ష శాస్త్రంలో డాక్టరేటు పుచ్చుకున్న తొలి ఆంధ్రులు లక్ష్మణరావుగారే. 1922లోనే శ్రీ కోపల్లె హనుమంతరావు మరణించుటచేత 1928 నాటికి వృక్షశాస్త్రంలో ఉన్నత విద్య నభ్యసించి పట్టం పొందిన ఆంధ్రులు లక్ష్మణరావు, గోరాగార్లే. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమంతటికీ మొట్టమొదటిగా బి.ఏ. వృక్షశాస్త్రం 1978లో కాకినాడ కాలేజీలోనే ప్రారంభించారు. అలాంటప్పుడు లక్ష్మణరావు, గోరా ఇద్దరూ రాగలగడం గర్వకారణం గదా. వృక్షశాస్త్రశాఖకు అధిపతి (హెడ్ ఆఫ్ ది డిపార్డ్మెంటు) చేస్తామని మాట యిచ్చి కాలేజీ అధికారులు గోరాను

కొలంబో నుంచి రప్పించినప్పటికీ, తనకంటే వయస్సులోను, యోగ్యతలోను అధికులైన లక్ష్మణరావు రాగానే వారినే వృక్షశాస్త్రశాఖ అధిపతిగా చేసి తాను వారితో కలసి పనిచేయుటకు గోరా సంతోషంతో అంగీకరించడం అందరికీ సంతృప్తిదాయకం అయింది.

లక్ష్మణరావు, గోరా ఇద్దరూ కూడా అన్నదమ్ములవలె కలసిపోయి విద్యార్థులకు ఆదర్శమూర్తులైనారు. వీరిద్దరికీ అప్పుడు విద్యార్థిగా ఉండిన గూడూరి వెంకటచలంగారి మాటల్లో – “పిఠాపురం రాజావారి కళాశాల ‘బోటనీ లేబరేటరీ’ విప్లవభావాలకు ఒక నారుమడి అయిపోయింది. ఆ ‘నారుమడి’ లోని ‘మొక్కల’ ఆలనా పాలనా డాక్టర్ లక్ష్మణరావు, శ్రీగోరాగారు చూస్తూ, విజ్ఞానానికీ సంఘానికి ఈ ‘మొక్కలు’ సహాయంగా ఉండాలని ఎంతో జాగ్రత్తవహించి పెంచారు. ఆ “మొక్కలే” నేడు ఆంధ్ర దేశంలో అనేక ప్రాంతాలలో పెరిగి, వృక్షాలయి – విస్తరించి, స్వతంత్ర భారతదేశంలో ప్రజలందరిలో వచ్చే నూతనభావ విప్లవానికి పట్టుగొమ్మలైనాయి”*.

డాక్టర్ లక్ష్మణరావు కాకినాడ కాలేజీలో ఒక సంవత్సరం మాత్రమే ఉండి తర్వాత ఆలీఘర్ విశ్వవిద్యాలయానికి వెళ్ళిపోయారు. అప్పుడు 1929లో గోరా వృక్షశాస్త్రశాఖ అధిపతి అయ్యారు.

కాకినాడ రాగానే గోరా తన తల్లితండ్రులతోనే ఉండసాగారు. అప్పటికే గోరా తండ్రి వేంకట సుబ్బారావుగారు ఉద్యోగం నుంచి రిటైరు అయి ఫించను పుచ్చుకుంటున్నారు. తన కుమారుడు చదువుకుని ఉద్యోగంలో ప్రవేశించిన తర్వాత అంతకంతకూ మత సాంప్రదాయాలను, కుల కట్టుబాట్లను సడలిస్తున్నాడని సుబ్బారావుగారికి కష్టం కలిగింది. తిరిగి తన కుమారుని దారికి తీసుకురావాలని అనుకున్నారు. అంతకు ముందు మూడు సంవత్సరాల నుంచి గోరా జంధ్యమును తండ్రి వద్దకు వచ్చినప్పుడు వేసుకోవడం, లేనప్పుడు తీసివేయడం చేస్తూ వుండేవారు. ఈ విషయం సుబ్బారావుగారికి తెలుసు. గోరా కాకినాడ వచ్చిన రెండు నెలలకే ఆగస్టులో ఆ సంవత్సరం శ్రావణ పౌర్ణమి వచ్చింది. శ్రావణపౌర్ణమి నాడు కొత్తజంధ్యాలు వేసుకోవడం ఆచారం. అందుచేతనే శ్రావణ పౌర్ణమిని జంధ్యాల పౌర్ణమి అని కూడా అంటారు. సుబ్బారావుగారు ఆనాడు కొత్త జంధ్యం ఒకటి స్వహస్తాలతో పేని, గోరాను పిలిచి అది ఆయనకు ఇస్తూ “నేను నీకు 4 రోజులు వైభవంగా వొడుగు చేయించి యజ్ఞోపవీతం వేశాను. ఈ మధ్య కొంతకాలంగా నువ్వు దానిని తీస్తూ వేస్తూ వస్తున్నావు.

---

* **శ్రీ గోరా షష్టిపూర్తి అభినందన సంచిక**

నాస్తిక ప్రచారం

1935-36లలో గౌతమ కళాశాల గురించి గోరా సమయం అంతా వెచ్చించి తీవ్రంగా కృషిచేశారు. ఆ కృషి విజయవంతమై యుండినప్పటికీ కాలేజీ నిర్వహణను మిత్రులకు అప్పగించి తాము నాస్తికత్వ ప్రచారం, అస్ప ృశ్యతా నిర్మూలనలను చేపట్టేవారు. అలాంటి ఆదర్శాలతో ఒక కళాశాల ఉండాలని మాత్రమే గోరా వాంఛ. ఈ విషయం ఇతర మిత్రులకు ఆయన ముందుగా చెప్పారు. కళాశాల ప్రయత్నం విరమింపబడిన తర్వాత మరల గోరా తన సమయాన్ని నాస్తిక చర్చలవైపు మళ్ళించారు.

1936లో దేశమంతటా ఎన్నికలు జరిగాయి. కాంగ్రెస్ ఆ ఎన్నికలలో పోటీచేసి ఘనవిజయం సంపాదించింది. ఆ ఎన్నికలలో గోరా తన విద్యార్థులను వెంట పెట్టుకుని కాంగ్రెసు పక్షాన తీవ్రంగా పనిచేశారు. కాంగ్రెసు ఎన్నికలలో సాధించిన ఘనవిజయానికి చిహ్నంగా 1936 డిశంబరులో జన్మించిన రెండవ కుమారునికి (5వ సంతానం) విజయం అని పేరు పెట్టారు. అంతకు పూర్వం బందరు వచ్చుటకు ముందు 1934లో పుట్టిన తృతీయ కుమార్తెకు (4వ సంతానం) విద్య అని పేరు పెట్టారు. కాకినాడ కాలేజీ నుంచి తొలగించుటతో తాత్కాలికంగా ట్యుటోరియల్ కాలేజీ పెట్టినా, విద్యారంగాన్ని వీడవలసి ఉంటుందని గోరా అనుకున్నారు. కాని తిరిగి బందరు రావడంతో విద్యారంగంలోనే కొనసాగుతున్నందుకు సూచనగా విద్య అని పెట్టుకున్నారు.

ఆ రోజులలో బందరులో ఎక్కువగా స్వాములవార్ల ఆస్తికోపన్యాసాలు జరుగుతూ ఉండేవి. అవి వేదాంత గోష్ఠులుగా ఉండేవి. వారి వాదనలు విని, ప్రశ్నలు వేసి

తనకు తెలియని విషయాలు తెలుసుకుందామనే జిజ్ఞాసతో గోరా వాటికి వెళ్ళేవారు. కాని ప్రతీ సందర్భంలోనూ స్వాములవార్ల అసహనమే ఎదురయ్యేది.

ఒకసారి ఒక స్వాములవారిని గోరా బ్రహ్మ అర్థం గురించి ప్రశ్నవేశారు. దానికాయన ఉగ్రుడై "నువ్వు నాస్తికుడిలా ఉన్నావు. నీకు సమాధానం చెప్పను. ఇక్కడనుంచి పో'' అన్నారు. అందుకు గోరా 'నేను నాస్తికుడ నైనప్పటికి విషయం తెలుసుకొనవచ్చునుగదా' అన్నారు. దీనితో ఆ స్వాములవారికి మరీ కోపం ఎక్కువైంది. నన్ను ధిక్కరించడమా అని ఆవేశం వచ్చి, 'నువ్వు పోకపోతే నేను పోతాను' అంటూ లేచి దూరంగా వెళ్ళిపోయారు. గోరాకు ఈ సంఘటన బాధ కలిగించి వెంటనే ఆ ప్రదేశం నుంచి నిష్క్రమించారు.

మరొక స్వాములవారు చదువుకున్నవారు. గోరా ఆయన వద్దకు వెళ్ళి ముందుగానే 'నేను నాస్తికుణ్ణి, మీతో చర్చించి నా అనుమానాలు తీర్చుకోవాలని ఉంది' అని చెప్పారు. అందుకు ఆయన సంతోషించి, వారంరోజులు రోజూ రమ్మనీ తర్వాత చర్చ ప్రారంభిద్దామని అన్నారు. అలాగే గోరా రోజూ వెళ్ళి ఆయన ప్రవచనం వినిపిస్తూ ఉండేవారు. ఒక రోజున స్వాములవారు గోరాను పిలిచి "నేటి నుంచీ ప్రారంభిద్దాం. అయితే ముందు నువ్వు నా శిష్యుడవని అంగీకరించు, నా బోధ వినడమే గాని ఎదురు ప్రశ్నలు వేయుటకు వీలు లేదు" అని చెప్పారు. కాని గోరా అందుకు అంగీకరించ లేదు. నేను ముందే చెప్పాను. నాస్తికుణ్ణి అని. నా అనుమానాలు ప్రశ్నించి తీర్చుకోకపోతే ఎలా అని అడిగారు. నాకు అందరూ సాష్టాంగ ప్రణామాలు చేస్తున్నారు. నువ్వు దూరంగా నిలుచొని నమస్కారం చేసినా నేను ఊరుకున్నాను." అన్నారు స్వాములవారు. "కావాలంటే మీకు సాష్టాంగ ప్రణామం చేస్తానుగాని, ప్రశ్నించే హక్కును వదులకోను" అని స్పష్టం చేశారు గోరా. ఈ విధంగా అది భగ్నమైంది. స్వాములవార్లతో ఇలాంటి అనుభవాలు చాలా అయినాయి.

విద్యార్థులతో గోరా ఎప్పుడూ సన్నిహితంగానే ఉండేవారు. తరచు శలవలలో జరిగే విద్యార్థి, యువజన రాజకీయ శిక్షణ తరగతులకు వెళ్ళి నాస్తికత్వం గురించీ, పరిణామ సిద్ధాంతం గురించీ, వయోజన విద్య గురించీ ఉపన్యాసాలు ఇస్తూ ఉండేవారు. బందరులో విద్యార్థుల లాడ్జీలకు వెళ్ళి మూఢనమ్మకాలు, సాంఘిక దురాచారాలు ఎదుర్కోవడం, నాస్తికత్వం మొదలైన విషయాలు వారితో చర్చించేవారు. విద్యార్థులకు రాజకీయ పరిజ్ఞానం కావాలనీ, దేశపరిస్థితులు – ప్రపంచం గురించి తెలుసుకుని మార్పుకై కృషిచేయాలనీ చెబుతూ ఉండేవారు. వైదిక కర్మకాండ లేకుండా పూలదండల పెండ్లిండ్లు జరిపేవారు. కులతత్వం పోవాలంటే వర్ణాంతర వివాహాలు

ముదునూరు రాక - గ్రామసేవా కార్యక్రమాలు

నాస్తిక ప్రచారంలో గోరా పర్యటిస్తున్నప్పుడు తాను ఎంతో కాలం ఉద్యోగంలో ఉండడం పడదేమోనని, ఈ మారు కాలేజీ అధికారులు తనమీద ఆంక్షలు పెడితే, తాను ఉద్యోగం వదలి ఏదేనా గ్రామంలో వచ్చి ఉండాలనుకుంటున్నానని చెప్పేవారు. అలాగే ఒకసారి కృష్ణాజిల్లాలో గుడివాడకు దగ్గరగా ఉన్న ముదునూరు అనే గ్రామానికి వెళ్ళినప్పుడు కూడా చెప్పారు. శ్రీ తుమ్మల రామారావు అనే యువకుడు ముదునూరులో గోరా నాస్తికోపన్యాసం 1938లో ఏర్పరిచారు. అప్పుడే గోరాకు ముదునూరు గ్రామస్తులు, ప్రముఖ జాతీయవాదులు, కాంగ్రెసు నాయకులు ఆయిన శ్రీ అన్నే అంజయ్య పరిచయమయ్యారు. ప్రథమ పరిచయంతోనే ముదునూరు గ్రామ యువకులకు, గోరాకు అవినాభావ సంబంధం ఏర్పడింది. 1920 నుంచీ కూడా ముదునూరు గ్రామస్తులు జాతీయోద్యమంలో పాల్గొన్నారు. గోరా భావాలను ముదునూరు గ్రామస్తులు హెచ్చుగా హర్షించారు.

ఎప్పుడైతే 1940లో గోరా తమ బందరు ఉద్యోగానికి రాజీనామా ఇచ్చారో, అంజయ్య గారు గోరాను ముదునూరు రావలసిందిగా ఆహ్వానించారు. అప్పటికి గోరాకు ఆరుగురు సంతానం. ఆరవ సంతానం, తృతీయ పుత్రుడు 1939లో జన్మించాడు. అప్పుడే ద్వితీయ ప్రపంచ సంగ్రామం ఆరంభం కావడంచేత ఆ అబ్బాయికి 'సమరం' అని పేరు పెట్టారు. గోరా సకుటుంబంగా 1940 ఆగస్టు 10వ తేదీన ముదునూరు రావడంతో జీవితంలో నూతనాధ్యాయం ప్రారంభించారు. ముదునూరు గ్రామస్తులు గోరా కుటుంబానికి ప్రేమపూర్వకంగా – ఘనమైన స్వాగతం యిచ్చారు.

ముదునూరు రావటమంటే గోరా పూర్తిగా ప్రజలమీదనే ఆధారపడటం అన్నమాట. గోరాకు ఆస్తి సంపాదించాలనే కాంక్ష ఎప్పుడూ లేదు. కనుక ఉద్యోగ సమయంలో

సంపాదించింది ఎప్పటికప్పుడు కుటుంబ పోషణకు పోగా, మిగిలినది ప్రజోపయోగ కార్యాలలో వినియోగించారు. అందుచేత బందరు ఉద్యోగం రాజీనామా ఇచ్చేసరికి గోరాకు ఆస్తిగాని, అప్పుగానీ ఏమీలేదు. చూడబోతే ఆరుగురు సంతానం. అంత పెద్ద కుటుంబం ఎలా పోషింపబడుతుంది అని ఇతరులు కలతచెందారు గాని గోరాకి ఆ ఆలోచనే లేదు. మానవుని మంచితనంపై గోరాకి అచంచల విశ్వాసం, కార్యకర్తలో సేవాభావం, నిజాయితీ ఉంటే సమాజం పోషించకపోదు అని ఆయన నమ్మకం. ఆ విశ్వాసం, ఆ నమ్మకం వృధాపోలేదు. 1940 నుంచీ నేటివరకూ కూడా గోరా, వారి కుటుంబం ప్రజల సహాయ సానుభూతుల మీదనే ఆధారపడి ఉన్నారు. ఈ దారి అంతా పూలపాన్పు కాదు. మధ్యమధ్య కష్టాలను, భద్రతలేమిని ఆయన తీవ్రంగా ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. అయినా జంకలేదు. జీవితాంతం వెనుకంజ వేయలేదు. అస్థిరమైన ఆర్థిక అవకాశాలు ఆయనను మరింత గట్టిపరచాయి గాని సడలించలేకపోయాయి.

గోరా ముదునూరు రాగానే మొదట చేసిన పని సకుటుంబంగా గ్రామంలోని అందరి ఇండ్లకు వెళ్ళి పరిచయం చేసుకోవడం. వారు, వీరు అనే తేడా లేకుండా ప్రతి ఒక్క ఇంటికి వెళ్ళారు. దీనివల్ల గ్రామంలోని పురుషులలోనే కాక, స్త్రీలలో కూడా పెద్ద కదలిక వచ్చింది.

ఆ సంవత్సరమే వయోజన విద్యాలయం ఒకటి ప్రారంభించారు. ముదునూరు, చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలకు చెందిన సుమారు 80 మంది యువకులు పదిమాసాలపాటు ఆ విద్యాలయంలో శిక్షణ పొందారు. వీరిలో హరిజనులు కూడా ఉన్నారు. తెలుగు వ్రాయడం, చదవడం మాత్రం వచ్చిన యువకులు పదిమాసాలలో భూగోళం, సివిక్సు, రాజకీయశాస్త్రం, ఆర్థిక శాస్త్రం, సాంఘిక శాస్త్రం, ప్రపంచ చరిత్ర, తర్క, తత్వ శాస్త్రాలు, ఖగోళ, రసాయన, పదార్థవిజ్ఞాన, వృక్ష, జంతుశాస్త్రాలు, శరీర విజ్ఞాన శాస్త్రం మొదలైన విషయాలలో కనీసం అప్పటి ఇంటర్‌మీడియెట్ స్థాయివరకూ జ్ఞానం సంపాదించ గలిగారు. నాస్తికత్వం కొరకు దాదాపు అన్ని విషయాలూ ఎం.ఏ. స్థాయివరకూ గోరా అధ్యయనం చేసి ఉండటం చేత పైన చెప్పిన విషయాలన్నీ గోరా తేలికగా బోధించగలిగారు. ఈ విషయాలతోపాటు వేదాలు, ఉపనిషత్తులు, భగవద్గీత, బైబిలు, కురాను మొదలైన మతగ్రంథాలపై నాస్తికదృక్పథంతో పరిశీలన కూడా బోధించారు. మార్క్సిజం, గాంధీయిజం గురించి ప్రత్యేక ఉపన్యాసాలు కూడా యిచ్చారు. ఈ విధంగా, గోరా ఆ విద్యాలయంలో వివిధ విషయాలలో మూలమైన ప్రాథమిక జ్ఞానం కలిగించి వారందరికీ తాత్విక భూమికను యిచ్చారు. విద్యాలయం రోజూ మధ్యాహ్నం 11 గంటల నుంచీ 2 గంటల వరకూ 3 గంటల కాలం సాగేది.

రోజూ తరగతి ముగించేటప్పుడు అందరూ ఐదు నిమిషాలు మౌనంగా నిలబడేవారు. ఆ మౌనంగా నిలబడటం క్రమశిక్షణను కలిగించేది. విద్యాలయంలోని

గాంధీజీతో పరిచయం

1944 అక్టోబరులో గాంధీజీ సేవాగ్రాం ఆశ్రమంలో ఉండగా రామస్వామి గాంధీజీవద్దకు వెళ్ళారు. గత రెండున్నర సంవత్సరాలలోనూ గోరాతో ఉండి తాను చేసినపని గాంధీజీకి వివరించాడు. ఆ సమయంలోనే గాంధీజీకి రామస్వామికి నాస్తికత్వం మీద సంభాషణ జరిగింది. గోరా గురించీ, వారు చేస్తున్న పని గురించీ రామస్వామి గాంధీజీకి చెప్పారు. దానితో గాంధీజీ గోరాని కలుసుకొనగోరి తన తరఫున ఆశ్రమానికి రావలసిందిగా ఆహ్వానించమని రామస్వామితో చెప్పారు. రామస్వామి నుంచి ఈ విషయం తెలుపుతూ గోరాకి ఉత్తరం వచ్చింది.

అసలు గాంధీజీతో నాస్తికత్వం గురించి చర్చించాలని గోరా 1930 నుంచే ప్రయత్నించారు. 1930లో సబర్మతీ ఆశ్రమం (అహమ్మదాబాదు)లో ఉంటున్న గాంధీజీకి గోరా ఇలా చిన్న ఉత్తరం వ్రాశారు.

"మీరు 'దేవుడు' అనే మాటను ఉపయోగిస్తున్నారు. దాని భావమేమిటో, జీవితాచరణకు ఆ భావమునకు ఎంత వరకు పొత్తు కుదురుతుందో తెలుపగోరెదను."

దీనికి గాంధీజీ ఒక్క వాక్యంలో ఇలా జవాబిచ్చారు:

"దేవుడు మానవబుద్ధికి అతీతుడు."

ఈ సమాధానం గోరాని తృప్తిపరచలేదు. దేనిగురించి తాను ఆలోచిస్తున్నాడో, దేని ననుసరించి తన జీవితం మలచుకొనాలని ప్రయత్నిస్తున్నాడో అది తన బుద్ధికి అతీతం ఎలా అవుతుంది? అని గోరా ప్రశ్న. అయితే అప్పుడు ఉప్పు సత్యాగ్రహం ఆరంభమగుటచేత, గాంధీజీ నిర్బంధింపబడుటచేత ఈ విషయమై ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు కొనసాగించుటకు అవకాశం లేకపోయింది.

తర్వాత మరల ముదునూరు వచ్చిన అనంతరం 1941లో గోరా గాంధీజీకి పెద్ద ఉత్తరం వ్రాశారు. అందు అస్పృశ్యతా నిర్మూలన గురించి, నాస్తికదృష్టితో తాను, తన సహచరులు చేస్తున్న కృషిని వివరించి, నాస్తికత్వం గురించి వ్యక్తిగతంగా సంభాషించుటకు తాను సేవాగ్రాం రాగలనని తెలిపారు. కాని దానికి గాంధీజీ ఇలా సమాధానం యిచ్చారు.

సేవాగ్రాం

వయా - వర్ధా., సి.పి. 11-9-1941

ప్రియమిత్రమా,

నాస్తికత్వమంటే తన ఉనికిని తాను నిరాకరించుకొనుటే. నాస్తికత్వ ప్రచారంలో ఎవరూ నెగ్గలేదు. మీకు కలిగిన సత్ఫలితానికి మీ చుట్టూ ఉన్న ప్రజలలో మీరు హృదయపూర్వకంగా చేసిన పనియే కారణం. ఇక్కడికి రావలసిందిగా మిమ్ములను ఆహ్వానించలేనందుకు విచారిస్తున్నాను. సంభాషణ కొరకు ప్రత్యేకించుటకు నాకు సమయంలేదు.

మీ

మో.క.గాంధీ.

గాంధీజీని కలుసుకొనుటకు గోరా ఎంత ప్రయత్నించినా గాంధీజీ అందుకు అవకాశం ఇవ్వలేదు. అంతేకాక, నాస్తికత్వం గురించి సామాన్య ప్రజలకున్న అభిప్రాయమే గాంధీజీకి కూడా ఉండెను. తాము పనిచేసుకుంటూపోతే తమ పనియే ఏదో ఒకనాడు గాంధీజీని ఆకర్షించకపోదని గోరా, వారి సహచరులు నాస్తిక దృష్టితో తమ పనిని కొనసాగించారు.

1944లో ఆ సమయం వచ్చింది. గాంధీజీయే స్వయంగా గోరాని సేవాగ్రాం రమ్మని ఆహ్వానించారు. 1944 నవంబరు చివరి వారంలో గోరా సేవాగ్రాం వెళ్ళారు. గోరాను గాంధీజీ కార్యదర్శి ప్యార్‌లాల్‌కీ, ఇతరులకూ రామస్వామి పరిచయం చేశారు. ఒక వారం రోజులలో గాంధీజీ - గోరా రెండుసార్లు కలుసుకుని ప్రాథమిక సంభాషణలు జరిపారు. ఒకరినొకరు అర్థంచేసుకున్నారు. ఆ రోజులు గాంధీజీకి

ఆర్థికసమతా ఉద్యమం

గాంధీజీ నాయకత్వంలో బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవాదంతో పోరాడి 1947 ఆగష్టు 15న మనం స్వతంత్రుల మైనప్పుడు దేశప్రజలందరూ ఎంతో ఆశతో ఎదురు చూచారు. ఫలితాల కొరకు. ప్రపంచమంతా భారతదేశంనుంచి నూతననాయకత్వాన్ని ఆశించింది. దేశవిభజనవల్ల స్వాతంత్ర్యం తనతోపాటు ఎన్నో సమస్యలు తీసుకొనివచ్చినమాట వాస్తవమే. అయినా జాతీయనాయకులు ప్రజల ఆశలకు విరుద్ధంగా సంకుచిత పార్టీతత్వంలోనికి, ధనికతత్వపు ఆడంబరాలలోనికి దిగజారిపోవడం జాతి అభ్యుదయానికి పెద్ద ఆటంకమైనది.

స్వతంత్ర భారత ప్రభుత్వములో మంత్రులు ఎలా ఉండాలి? గవర్నర్లు ఎలా ఉండాలి? ప్రభుత్వం ఎలా వ్యవహరించాలి? ఓటర్లు జాగరూకతతో ఎలా మెలగాలి అనే విషయమై గాంధీజీ ముందునుంచే హెచ్చరించారు. మంత్రులు, గవర్నర్లు ప్రజల సేవకులనే విషయాన్ని మరువరాదనీ, ప్రజాసేవకులుగా వారు ప్రజలకు సన్నిహితులుగా ఉండుటకుగాను సామాన్యమైన చిన్న ఇండ్లలోనే నివసించాలనీ, నెలకు రూ.500 కంటే ఎక్కువ తీసుకోరాదనీ, మరీ అవసరం అయితే తప్ప కార్లు వాడరాదనీ, గాంధీజీ సూచించారు. వైశ్రాయి భవనాన్ని ఒక వ్యక్తి నివాసంగా చేయవద్దనీ, ప్రజలందరికీ ఉపయోగపడే సార్వజనిక సంస్థకు నిలయం చేయమని గాంధీజీ కోరారు. దేశానికి స్వరాజ్యం రావడంతో కేవలం రాజకీయ సమానత్వం మాత్రమే సాధించామనీ, ఇంకా సాంఘిక-ఆర్థిక సమానత్వాలు సాధించాలనీ అందుకుగాను మరింత అధికంగా త్యాగాలు చేయాలనీ గాంధీజీ ఉద్బోధించారు. రాజకీయ స్వాతంత్ర్యం సంపాదించుటతో కాంగ్రెసు అవసరం తీరిపోయిందనీ, కనుక దానిని రద్దుచేయమనీ గాంధీజీ స్పష్టంగా

End of Preview.

Rest of the book can be read @

http://kinige.com/book/Nastikuni+Jeevitam+Gora

* * *